

A Sátán és csatlósai

Időpont: 1965. február 21. Hatvanad vasárnap

Helyszín: Öttevény

Alapige: Lukács 8,4-15

Mikor pedig nagy sokaság gyűlt egybe, és minden városból mentek vala ő hozzá, monda példázat által:

Kiméne a magvető, hogy elvesse az ő magvát: és magvetés közben némely esék az útfélre; és eltapostaték, és az égi madarak megevék azt.

És némely esék a kősziklára; és mikor kikelt, elszárada, mert nem vala nedvessége.

Némely esék a tövis közé; és a tövisek vele együtt növekedvén, megfojták azt.

Némely pedig esék a jó földbe; és mikor kikelt, százannyi hasznot hozza. Ezeket mondván, kiált vala: Akinek van füle a hallásra, hallja.

És megkérdeék őt az ő tanítványai, mondván: Mi lehet e példázat?

Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsétek; egyebeknek példázatokban, hogy látván ne lássanak, és hallván ne értsenek.

A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde.

Az útfélen valók pedig azok, akik hallják; aztán eljő az ördög, és kikapja az ígét az ő szívből, hogy ne higgyenek és ne idvezüljenek.

És a kősziklán valók azok, akik, mikor hallják, örömmel veszik az ígét; de ezeknek nincs gyökerük, akik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak.

És amelyik a tövis közé esett, ezek azok, akik hallották, de elmenvén, az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörűségeitől megfojtatnak, és gyümölcsöt nem teremnek.

Amelyik pedig a jó földbe esett, ezek azok, akik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel.

A mai vasárnapnak két neve is van. Az egyik az ősegyház megjelölése szerint Hatvanad vasárnap. Amint a neve is mutatja, az egyház számlál valamit. Azt számlálja, hogy mennyi idő múlva jön a nagyhét, mert ez már a böjt előkészítése. A nagyhétig tartó napok száma a hatvanas számkörbe esik, ezért nevezik ezt a napot Hatvanad vasárnapnak. A másik neve: a Szentírás vasárnapja. Azért nevezik így, mert a mai vasárnapra az anyaszentegyház által kirendelt régi szentírási szakasz, amelynek alapján az Igét magyarázni kellett, a magvetőről szóló példázat, amelyben Jézus arra akar tanítani minket, miképpen kell nekünk Isten Igéjét hallgatnunk. Tehát a Szentíráshoz való viszonyunkat akarja megvilágosítani.

Egy kérdés merül fel bennünk e szentírási szakasszal kapcsolatban: Vajon ki gondol arra, hogy a templom harctér? Nagyon kevés ember gondol erre. Azt többé-kevésbé a felnőtt ember tudja, hogy a harctér a templomba is bejöhet, hiszen láttunk igénybevett templomokat a háború idején. Még a legjobb eset az, ha sebesültek, vagy haldoklók elhelyezésére veszik igénybe, de tudunk templomokról, amelyek kaszárnnyák és börtönök voltak a háború alatt s így szentségtelenítették meg azokat. Itt nem erről van szó. Ebben a példázatban Jézus arról beszél, hogy a templom mindig harctér, akkor is, ha háború sehol nem folyik a világban.

Az Ige magvetése mindig harctéren folyik. Az igeellenes harc fővezére a Sátán, csatlósai az emberek. Ez akkor is így áll, ha nem emberi személyek azok, akik a példázat alapján szemünk előtt állanak, hanem megnyilatkozásait elvonatkoztatjuk személyi jellegüktől és általános elvi igazságként állanak eléink. Ha így nézünk erre a példázatra, azt kell mondanunk, hogy a harctéren az Isten Igéje ellen harcoló tényezők, az un. távoltartó tényezők.

Ebben a példázatban Jézus úgy áll előttünk, mint az Ige magvetője. Hinti az Igét és azt akarja, hogy az ne levegőbe elhangzó szó legyen, hanem azt, hogy az isteni szó és az emberi szív találkozzék egymással, mert a magnak is az a feladata, hogy a barázdába kerüljön, és bőséges termést hozzon. Az Ige is akkor éri el célját, ha nemcsak a templom falai között hangzik, hanem emberi szívbe kerül, ott növekszik és gyümölcsöt hoz. Jézus példázata arról beszél, hogy vannak tényezők, amelyek meg akarják akadályozni, hogy az Ige és az emberi szív találkozzék. Ezek az ún. távoltartó tényezők. Nem szembetűnőek. Legalább is nem mindig azok, de mindig megvannak. Ma különösen olyan időket élünk, amikor sokkal több a szembetűnő, Igétől távoltartó tényező, mint volt apáink és nagyapáink korában. Gondoljunk csak arra, hogy hány gyermeket nem engednek ma megkeresztelni. Lehet, hogy némelyik családban nem is probléma, más családban súlyos viták folynak talán már a gyermek születése előtt a nagyszülők és szülők között s mennyi gyermek marad megkeresztetlenül! A keresztség és a gyermek közé ékelődik a távoltartó tényező.

Ez nemcsak a bölcsőben lévő kis gyermek életében következik be. Gondoljunk csak arra, hány gyermeket akar az Ige ellensége és csatlósai megakadályozni abban, hogy hitoktatásban részesüljenek. Minden módon meg akarja akadályozni, hogy a gyermek és az Ige találkozzanak egymással. Nem kell ezt néktek magyarázni, látjátok, tudjátok, talán érzitek is.

Mennyi gyermek marad el a konfirmációról. Lehet, hogy csak azért, mert a levegő, amelyben élnek, nem kedvez a konfirmációnak. Lehet, hogy azért, mert felnövekedvén hitoktatás nélkül, nem látják értelmét a konfirmációnak. Nem látod, hogy a magvető példázata hogy valósul meg és a távoltartó tényezők hogyan tudják most is az Igének és az emberi szívnek a találkozását megakadályozni?

Gondoljunk csak arra, milyen sokan vannak, akiknek a számára ma a vasárnap, meg az Igehallgatás nem egy és ugyanaz. A vasárnap csak szünnap szerintük, amelyen pihenni lehet, vagy amikor más napon el nem végezhető otthoni munkákat lehet elvégezni; vagy esetleg multság és szórakozás napja a vasárnap. De hogy a vasárnap az Ige hallgatásának a napja, azt egyre kevesebben látják és ennek a következményeit egyre kevesebben vonják le. Nem látod, hogy a magvető példázatának ez a szomorú valósága mennyire időszerű?

Távoltartó tényezők dolgoznak, ez igaz, de ugyanakkor dolgozik Isten Szent Lelke is, aki az Ige hirdetéséről gondoskodik és az emberi szívet nyugtalanítja és hívogatja az Igéhez. Hadd kérdezzem meg, hogy te vajon vasárnaponként, avagy egyéb alkalmakkor, mikor erre lehetőség van, melyikre hallgatsz, a Szent Lélekre, vagy a gonosz lélekre? A Szent Lélek azt akarja, hogy te és az Ige találkozzék egymással, a gonosz lélek pedig azt akarja, hogy a te szíved tartsa magát távol az Igétől.

Azt is megláthatjuk, hogy nem csak távoltartó tényezők akarják megakadályozni az Ige és az ember találkozását, hanem vannak figyelmet elterelő tényezők is. Hála Istennek még ma is vannak, nem kevesen, akik Isten Igéjének hallgatását keresik, alkalmát felhasználják és templomba járnak. Még ma is vannak – a világ véleménye szerint túl sokan -, akiknek nem vasárnap az a vasárnap, amikor nem mehetnek templomba és nem hallgathatják az Igét. De minden emberi hatalmi szónál jobban akarja megakadályozni a gonosz lélek, hogy az Ige és az ember találkozzék egymással. Ha nem tudja távol tartani a templomtól és nem tudja megijeszteni a templomba járás következményeivel, ha semmiképpen nem tudja megakadályozni, hogy az ember eljöjjön a templomba, akkor működésbe lépnek a figyelmet elterelő tényezők.

Azt olvassuk a példázatban, hogy ahol magvetés folyik, ott mindig megjelennek a madarak. Földművelő embereknek nem kell azt magyarázni, hogy a magvetőt hogyan kísérik a madarak,

figyelve, hogyan lehet elrabolni a magot. Amelyik mag az útfélre esik, vagy nem elég mélyen jár a vetőgép csőre s a felszínen marad pár szem mag, arra abban a pillanatban rácsapnak a kísérő madarak. Jóformán alig indul meg a magvető, jönnek a madarak és felkapkodják az elhintett magot. Így olvassuk az Igében: „*Az útfélen valók pedig azok, akik hallják; aztán eljő az ördög, és kikapja az ígét az ő szívékből, hogy ne higgyenek és ne idvezüljenek.*”

Nagyon keményen szeretném megfogalmazni ezt az igazságot. Tudod-e, hogy a világon ki a legjobb templomlátogató? Tudod-e, hogy Ötvenvenen ki jár legszorgalmasabban a templomba, aki soha el nem marad innen? Valahányszor megszólal a harang, ő az első, aki itt van s ő az utolsó, aki innen elmegy. Vajon, ki lehet ez a buzgó evangélikus? Tudod ki? Az Ördög. Nem én mondom, az Ige mondja. Jézus maga mondja, hogy ahol Isten Igéjét hirdetik, ott mindig ott jár az Ördög és el akarja terelni a figyelmet. Ő jobban figyel az Igére, mint bárki más. Ő a legéberebb prédikációhallgató, mindig tudja, hogy miről van szó és mindig tudja, hogy mit akar az Ige elérni. Néha megengedi, hogy egy-egy foszlányát egy-egy mondatnak meghalld, talán azt is, hogy egy-egy részletet megfigyelhess, de mihelyt az igehirdető olyan témakörhöz közeledik, és olyan mondatokat kezd mondani, amelyik az ő számára veszedelmes, mert az Igét az emberi szív barázdájába akarják behinteni, akkor eltereli a figyelmünket. Nem figyelted meg még soha, hogy olyankor, mikor hallgatod figyelmesen az Igét, egyszer csak elkalandoznak a gondolataid. Mikor ezt észreveszed, megrázod a fejed és a következő pillanatban újra figyelsz, de egy pár mondatot már elmulasztottál, azokat a füled ugyan hallotta, de a szíved nem. Ezek azok az Igék, amelyeket az ördög kikapdosott, mert bizonyos, hogy neked éppen arra lett volna szükséged, de az ördög éberem örködött azon, hogy az az Ige és a te szíved ne tudjon találkozni egymással. Mikor a figyelmedet az Igéről eltereli valaki, vagy valami, a mögött mindig az Igepusztító hatalom jár, amit az Úr az ördög madarainak jellemez.

Néha úgy dolgozik figyelmet elterelő munkájában az ördög, hogy megzavarja Isten akaratának keresését. Gondoljunk Jézus megkísértésének (Mt 4) történetére. Úgy kísérti az ördög Jézust, hogy csupa Igét idéz neki. Megdöbbenő az, hogy a legjobb ismerője az Igének, az Ördög. Úgy tud citálni belőle, az ellentéteket úgy ki tudja élezni, s a figyelmet úgy el tudja terelni arról, amire éppen a legnagyobb szükségünk van. Jézus megkísértésének történetében Jézus és az ördög között valóságos igeharc folyik. Az ördög Igét idéz, és Jézus Igével védi ki a támadást. Az ördög azt mondja: „...mert meg van írva: *Az ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe*”. Menj fel a templom tetejére, ugorj le, nem lesz semmi bajod, s majd erre a cirkuszi mutatványra felfigyel Jeruzsálem és rólad fognak beszélni, híres leszel... Nem látod, hogy az Ige és az ember között ott van ez a figyelmet elterelő munkája a Sátánnak!

Néha úgy végzi ezt a munkáját, hogy meghamisítja Isten Igéjét. Érdekes az első hamisítása. Mikor az Édenkertben jön a kígyó képében a Sátán és kísérti Évát, észreveszi, hogy az asszony nézi azt a gyümölcsöt, amely a tiltott fán van. Az első gondolat, amelyet a Szent Lélek juttat eszébe, erőt kínál neki ahhoz, hogy ne nyúljon a tiltott gyümölcshöz. Ekkor közbeszól a kísértő: Éva, tényleg azt mondta Isten, hogy a kert egyik fájáról se egyetek? Ezt nem mondta. Isten annyit mondott, hogy a kert egyik fájáról ne egyetek. Az Ördög már egy betűt meghamisít, és ezt mondja: A kert egyik fájáról se egyetek. Éva nem mondja, hogy Isten ilyet nem mondott, és ennek az egy betűnek a megváltoztatása elég ahhoz, hogy hurok legyen és megfogja Évát és bűnre vigye. Mert ebből következik a többi. Mikor Éva azt mondja, hogy Isten csak annyit mondott, hogy csak egy fáról ne együnk, akkor jön a következő kísértés: Isten irigy, nem akarja, hogy egyél belőle, mert ha eszel, tudni fogsz mindent, jót és gonoszt. Látod, miért mondom azt, hogy a templom harctér?! Ahol Isten Igéje hirdettetik, ott harc folyik Isten és az Ige ellen. Ez a harc miképpen végződik tenálad?

Ez a példázat egy harmadik dologra is felhívja a figyelmünket. Ahol igehirdetés folyik, ott munkába lépnek az igetaposó tényezők! Azt mondja az Ige, hogy azokat a magvakat, amelyek a magvető kezéből az útfélre esnek, „az emberek eltapossák”. Vannak tehát igetaposó emberek. Szomorú, hogy a Sátánnak mindig vannak olyan csatlósai, akik az Igét, mely azért hirdettetik, hogy gyökeret verjen a szívünkben, - el akarják taposni, megsemmisíteni. Sokféle módon lehetséges ez. Mennyi Igét taposnak el az emberek a templom utáni beszélgetésekben. Mi sem volna természetesebb, mint az, hogy a templomon kívül folytatódik az, ami bent történt, hogy arról beszélgetnek kint az emberek, amit bent hallottak. Mi pedig arról beszélgetünk a templomból kijövet, hogy hideg van, vagy nagyon meleg van, vagy arról, hogy nem tartott-e sokáig a prédikáció, vagy arról, hogy mi újság a faluban, vagy milyen bánat, vagy öröm ért a családban. Politikusok nagy nyilatkozatait is megtárgyaljuk és belepi a feledés pora az Igét, amelyért a templomban voltunk. Hát nem látod, hogy Igét taposó ember az, aki a templomból hazamenő embert és annak a szívében az Ige magját is észrevétlenül megtapossa és csíráatlanítja!

Bizony, nem csak a templom utáni beszélgetésekben van ez így. Hányszor van emberek közötti beszélgetésben egy-egy gúnyos mosoly, vagy tréfás megjegyzés a másik felé – talán nem is tudatos abban, aki csinálja -, hogy életet pusztított, mert az Ige magját taposta meg. Látod, milyen igaz az, hogy harctér az élet, ahol az Igéért folyik a harc és az Ige ellen!

Az utolsó, amit mondani akarok e példázattal kapcsolatban az, hogy az Ige ellen gyümölcselfojtó tényezők is munkába lépnek. Jézus példázata szerint van olyan mag, amely a tövis közé esik. A tövis-mag a jó maggal együtt kikel és a dudva, a tövis mindig gyorsabban nő, mint a nemes növény. Mindenki jól tudja ezt, aki kertészkedik. Hogyan magyarázza ezt Jézus? Mik a tövisek, amelyek a gyümölcsöt elfojtják, és a termést megakadályozzák? A gond a gazdagság és a gyönyörűség.

Soha ne tévesszük össze a gondot a gondoskodással. A gondoskodást Isten parancsolja. Jaj annak, aki nem gondoskodik a maga háza népéről, de jaj annak, aki gondot csinál mindenből, mert a gond mindig hitetlenség. A gondoskodás Istennel való együttműködés, a gond hitetlenség. Aki kikapcsolja Istent a gondoskodásból, az magát nézi csak és úgy látja, hogy ő nem tudja biztosítani azt, amire szüksége van, ezért tele van gonddal. Jézus azt mondja, hogy a gond megakadályozza, hogy az Ige gyümölcsöt teremjen. Nem kell közelebbi példát felsorolni annak illusztrálására, hogy mennyire elevenünkre tapint Jézus akkor, amikor azt mondja, hogy az élet gondjainak tövisei között elpusztul az Ige. Nem terem gyümölcsöt. A gondok mindig jobban nőnek, mint az Ige. A gond úgy nő, mint a dudva, az Ige pedig a gond között úgy nő, mint a tövisek közt árválkodó kalász.

De nem csak a gond ellensége az Igének, hanem a gazdagság és a gyönyörűség is. Mindkettő az emberi vágyak közé tartozik, s a vágyakról azt gondoljuk, hogy azok nem veszedelmesek. Úgy gondoljuk, miért volna veszedelmes a vágy a gazdagság után, hiszen akkor mások kívánságait is teljesíteni tudnám, örömet tudnék jobban szerezni másoknak. A meggazdagodás és a gyönyörűség vágya lázadás Isten uralma ellen. Isten mindenkinek megadja a mindennapi kenyeret, annyit, amennyit Ő szükségesnek tart. Aki ezzel nem elégszik meg, annak ezek a vágyai ölik meg a szívében az Igét.

Ugyanígy vagyunk a gyönyörűséggel is. Isten nem ellensége a gyönyörűségnek. Ő örömet akar ajándékozni. Jézus hányszor beszél úgy Isten országáról, mint egy lakodalomról. De ha valaki fölött úrrá lesz a gyönyörűség vágya és nem érdekli más, csak az, ami szép és gyönyörködtető a számára, annak a szívében a gyönyörűség utáni vágy megöli az Igét.

Készakarva hagytam ki az igehirdetésből a példázat végét, amely szerint „*amelyik pedig a jó földre esett, ezek azok, akik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel.*” Jézus is sokkal többet beszélt arról, hogy az igehirdetésben milyen

eredményeket ér el a Sátán s csak pár egyszerű mondatot szól arról, ahol az Ige jó földbe talál, ahol a Szentlélek kelti ki és őrzi az Ige-magot, ahol a kikelt és megérett búzából élet lesz. Hadd olvassam fel azt, amit a példázat végén mond Jézus a 8. versben: „*Ezeket mondván, kiált vala: Akinek van füle a hallásra, hallja.*”

Jézus nem tudja nyugodtan elmondani a példázatot. Annyira lélekbe és életbevágó számára ez a kérdés, hogy megerősíti a hangját – az a Jézus, aki máskor csendesen és szelíden beszél, most felkiált: „*Akinek van füle a hallásra, hallja*”! Jézusnak ezzel a belső megrendülésével szeretném én is kiáltani neked öttevényi gyülekezet: Akinek van füle a hallásra, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezetnek! Hallja, hogy mit akar mondani ezzel az igehirdetéssel Isten Szent Lelke, hogyan akarja tönkretenni az Igének minden hirdetését a gonosz lélek. Vajon, ezen az istentiszteleten Isten Szent Lelke, vagy a gonosz lélek tudott-e dolgozni?

Ámen.